

радикально налаштовані науковці, такі як В. Панченко, взагалі виступають за те, щоб англійська стала другою державною мовою в Україні.

Отже, англійська мова грає все більш важливу роль у пристосуванні людини до сучасних умов життя і дає величезні переваги спеціалістам, які її вивчили. Ефективне використання англійської мови як одної з найбільш популярних мов світового значення допоможе у вирішенні міжнаціональних питань. Надання цій мові статусу міжнародної – це великий крок для України до встановлення міцних зв'язків з передовими державами світу.

Список літератури

1. Костенко О. Мовою міжнародного спілкування в Україні має бути англійська // День. – 2012. – №134.

2. Закон України «Про засади державної мовної політики»: за станом на 08.11.2016 // Верховна рада України. – Офіц. вид. – Київ: Відомості Верховної Ради України, 2013.

*Науковий керівник: Шванова О.В.,
викладач*

УДК 81'37:81'367.51 (043.2)

Вороніна В.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ВИКОРИСТАННЯ У СПІЛКУВАННІ НЕПРЯМИХ МОВЛЕННЄВИХ АКТІВ

Мовленнєвий акт, сенс якого передається не буквально, а через виведення імплікатури мовленнєвого спілкування, називають непрямим. Імплікатуру мовленнєвого спілкування виводить безпосередньо адресат за допомогою контексту діалогу із засобів мовленнєвого коду, вжитих у конкретній ситуації спілкування та на основі кооперативних принципів спілкування та їх максим. У термінологію лінгвістичної прагматики поняття непрямого мовленнєвого акту ввів американський філософ Дж. Серль, який трактував його як мовленнєву дію, що виникає за умови виникнення додаткової комунікативної мети у висловленні. Непрямі мовленнєві акти – це випадки, коли ілюкутивний акт здійснюється опосередковано, шляхом здійснення іншого. Як зазначає Дж. Серль, непрямі мовленнєві акти передають співрозмовникові значно більший зміст, ніж той, який вони безпосередньо несуть, і відбувається це завдяки загальним фоновим знанням мовця і співрозмовника та принципам

кооперативного спілкування. Врахування всіх компонентів мовленнєвого акту, а саме: його локутивного, іллокутивного і перлокутивного актів, дозволяє виділити у непрямих мовленнєвих актах три види імплікації: локутивну, іллокутивну і перлокутивну.

Іллокутивна імплікація збігається з обмеженими трактуваннями непрямих мовленнєвих актів і полягає в імпліцитному вираженні іллокутивного значення. Класичним прикладом цього виду імплікації є так звані *whimperative questions*: *Will you give me some water? Can you come later?* Якщо мовленнєвий акт успішний, то іллокутивна імплікація збігається з перлокутивною імплікацією. Локутивна імплікація зустрічається у випадку висловлення певного роду незадоволення: їх структура описує теперішню ситуацію, а мається на увазі наступна – секвенція. Прикладом можуть бути висловлювання про негативний стан речей: *It's dark here, We have run out of bread* і т.п., коли імплікуються певні дії, спрямовані на усунення причини такого стану речей, тобто *Switch on the light* або *Buy some bread* тощо. Аналіз практичного матеріалу показує, що на вживання непрямих мовленнєвих актів впливають причини, що носять екстралінгвістичний характер. По-перше, це – прагнення мовця зберегти такт у висловленні, чого вимагає відомий принцип увічливості П. Грайса. У сучасному художньому дискурсі найчастіше використовується такий тип непрямого мовленнєвого акту як транспортований квеситив у функції констатива: *You are joking, aren't you?* Проте, звичайно, що існують і більш яскраві випадки вживання непрямих мовленнєвих актів. Наприклад, іллокутивна сила наступного мовленнєвого акту полягає в запрошенні: *How about one o'clock? You're allowed lunches?* Поширеними є також такі випадки, коли непрямий мовленнєвий акт має зміст прохання: *You've got her number, haven't you? Just in case.* Варто зазначити, що досить часто зустрічаються конструкції з негативним елементом, який надає докору додатковий відтінок повчання: *Should you not talk when people kiss you?* У процесі аналізу ми помітили, що близько 25 % аналізованого матеріалу має негативний компонент у своєму складі. Заперечення робить пораду менш категоричною й, у деяких випадках, більш ввічливою: *And if you want me to come back, hadn't you better say you're sorry?* Дуже цікавими також є групи питань, зміст яких полягає у доріканні з додатковим вираженням емоцій. У цьому випадку можна не розглядати кожне питання як окреме, а всю групу питань відразу. Комунікативний безпосередньо пов'язаний з інформаційно-психологічним впливом. Здійснюючи вплив на спірозмовника, висловлюючи при цьому наше ввічливе відношення до нього і з використанням обраної нами комунікативної стратегії, ми найбільше взаємодіємо з ним для досягнення потрібної нам мети.

Отже, можемо зробити наступні висновки. Широке використання непрямих мовленнєвих актів зумовлено, в першу чергу, прагненням мовця

знизити категоричність висловлення. Основа ухильного ввічливого спілкування полягає в пом'якшенні імперативу, вуалюванні комунікативного наміру. У мові майже не використовують прямі імперативи. Принцип взаємоповаги – це основна тенденція розвитку англомовної комунікативної культури.

*Науковий керівник: Крилова Т.В.,
канд. філол. наук, доцент*

УДК 81'367:81-31 (043.2)

Гакал Ю.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ЕКСПРЕСИВНИЙ СИНТАКСИС У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ Е. ХЕМІНГВЕЯ

Експресивність являє собою лінгвістичну категорію, що пронизує всі рівні мовної системи і відображається як у мові, так і в мовленні. Експресивність є сукупністю ознак семантичних, стилістичних і функціонально-стилістичних, які забезпечують її здатність виступати в комунікативному акті як засіб суб'єктивного ставлення мовця до змісту або адресата мовлення. Експресивний синтаксис – це вчення про побудову виразної мови, предметом вивчення якого є лінгвістичні основи експресивного мовлення. Емоційна забарвленість і експресивність текстів створюється різними емпатичними засобами, які можна розділити на лексичні, граматичні і лексико-граматичні. Лексичні емпатичні моделі використовують для додавання висловленню емоційного забарвлення певні лексичні засоби, тобто слова і словосполучення. Граматичні моделі використовують в цих цілях граматичні засоби, а лексико-граматичні моделі представляють собою ті, які одночасно використовують лексичні та граматичні засоби.

Експресивні засоби у англійських художніх текстах поділяються на три групи: на основі редукції синтаксичних конструкцій (представлені еліпсисом, апосіопезою, асиндетоном, номінативними реченнями); редувантності синтаксичних конструкцій (повторення, перерахування, синтаксична тавтологія, полісиндетон, емпатичні конструкції, парентетичні внесення або речення) та порушення граматично фіксованого порядку слів (стилістична інверсія, синтаксичне розщеплення і відокремлення).

У творах Ернеста Хемінгвея спостерігається велика частотність використання таких синтаксичних засобів, як інверсія, парцеляція та еліпсис і майже не зустрічаються номінативні речення. Емпатичні моделі